

Suoritin osan työssäoppimisestani (19.8.-13.11.2011) Kiinan Suzhoussa yhdessä toisen yomerkonomi opiskelijan, Kati Lappalaisen, kanssa. Idea Kiinasta lähti Katilta, ja hetken emmittyäni suostuin lähtemään mukaan aasialaiseen seikkailuun.

Monta käytännön asiaa oli hoidettava ennen kuin pääsimme Shanghain koneeseen ja edelleen Suzhouhun. Aloitimme vaihdon suunnittelun jo helmi-maaliskuussa 2011 ja pitkin kevättä ja kesää tuli erinäisiä juoksevia asioita hoidettavaksi: Kiinasta piti odottaa virallista kutsukirjettä viisumia varten, viisumihakemus piti täyttää ja viisumit noutaa, rokotosohjelma saattaa kuntoon ja vuokrata Suomen asunto eteenpäin vaihdon ajaksi. Jo tässä vaiheessa tiedostimme, että moni asia tulee olemaan monimutkainen ja Kiinaan lähtö tulisi vaatimaan suunnitelmallisuutta ja loputonta kärsivällisyyttä.

Myös rahoitus on hyvä suunnitella, ja esimerkiksi budjetoida matka. Apurahaa kannattaa hakea, jos vähänkin siltä tuntuu. Kiinassa saa totisesti rahaa palamaan, vaikka eläminen on suhteellisen edullista verrattuna eurooppalaiseen tasoon.

Oma aktiivisuus ja aito kiinnostus kansainvälisiin asioihin on edellytys, että ulkomaille ja etenkin Euroopan ulkopuolelle voin lähteä. Myös elämänkokemus on avuksi, ihan keltanokan ei kannata lähteä kokeilemaan Kiinaa, saattaa tulla äkkiä koti-ikävä. Kiinaan ei oikeastaan mitenkään voi valmistautua, jos siellä ei ole ennen käynyt. Voin todellakin sanoa, että koin kulttuurishokin kaikilla aisteilla!

Näin vaihdon jälkeen voin todeta, että kielikurssi olisi ehdottomasti ollut tarpeen, edes kiinan alkeet olisivat säästäneet monelta hermoja raastavalta tilanteelta. Englanninkielen osaaminen on heikkoa – oikeastaan Shanghai on ainoita paikkoja mahtavassa Kiinan Kansantasavallassa, jossa englannilla pystyy kommunikoidaan. Taksikuskit olivat välillä mahdottomia; milloin he ajattivat ylimääräistä rundia länsimaalaista poloa vedättäen, milloin eksyen. Taksit olivat tuon tuosta myös kiven takana. Pimeitä takseja voi kokeilla vain äärimmäisessä hätässä ja täysin omalla vastuulla.

Kiinalainen tapa toimia, ajatella ja yleisesti elää poikkeaa suuresti länsimaalaisesta. Kiinalaiset pitävät siitä, kun elo on renao: kuumaa ja meluista. Kiinalaiset eivät todellakaan ole hiljaista kansaa ja johtunee väenpaljoudesta, he eivät juuri kunnioita henkilökohtaista etäisyyttä ja ovat varsin suoria ilmaisussaan. He eivät yleisesti pelkää käyttää kyynerpäitä, jos haluaa mahtua metroom tai vaikkapa bussiin, niin pitää tunkea niinkuin hekin, muuten jää ilman paikkaa. Tapakulttuuri on tyystin erilainen: ryystäminen, maiskuttelu, äänekkyys, suoruus, tunkeminen ja tuijottaminen on hyväksyttävää eikä oikeastaan yhtään paheksuttavaa. Kiinalaiset ovat aika uteliaita, ja haluavat päästä juttusille länsimaalaisten kanssa. Julkkisena olo tuli tutuksi Kiinassa: ihmiset osoittelivat, kommentoivat ja kyselivät ja tietenkin ottivat kuvia meistä. Tupakka palaa joka paikassa, ja muutenkin elämä on kaikkea muuta kuin ennalta-arvattavaa. Se on äärimmäisen rasittavaa, mutta myös osa Kiinan viehätystä.

Liikenne on oma lukunsa: autoja, sähkökäyttöisiä polkupyöriä, riksoja risteilee siellä täällä myös kevyen liikenteen seassa. Massiivinen ihmispaljous tarkoittaa myös saasteista ilmaa ja jatkuvaa melua ja ruuhkaa. Kiinalaiset eivät pelkää käyttää ääntään eivätkä tööttiä. Voi vaan ihmetellä, että olemme vielä elossa, läheltä piti-tilanteita e-bikejen ja autojen kanssa oli joka päivä. Onneksi ei tarvinnut kokea kiinalaista sairaalaa. Matkavakuutus kannattaa pitää ajan tasalla ja jos jotain sattuu, harkita suoria lentoja takaisin Suomeen.

Jos on seikkailumieltä, niin busseilla kulkemista voi kokeilla: matka kustantaa 1-2 renmimbiä ja pääsee todella kosketuksiin ei vain kiinalaisen kulttuurin, vaan myös itse kiinalaisten kanssa. Luonnollisesti bussit ovat ääriään myöten täynnä kiinalaisia, lattiasta kattoon. Kartasta ei ole

liiemmästi apua, reittimuutokset ovat hyvin yleisiä ja tilaa ei ole, mutta halpaa lystiä se ainakin on. Kovan luokan travelleri kokeilee tietenkin myös junamatkustelua Kiinassa, ja valitsee kovan penkin ja hitaimman mahdollisen junan. Kierrellessämme Kiinaa matkustimme Suzhousta Pekingiin, ja edelleen Xianiin – tietenkin halvimmassa luokassa valehtelematta noin miljardin muun kiinalaisen kanssa, sillä matkamme osui kiinalaisten loma-aikaan. Junan ravintolavaunun lattia oli yllättävän pehmeä nukkumapaikka ja nuudelitarjoilussa ei ollut valittamista.

Työelämän tavat poikkeavat huomattavasti suomalaisesta: nukkuminen toimistolla on ihan ok, asioihin tulee viime hetken muutoksia ja länsimaalaisena saatat joutua tekemään mitä kummallisimpia hommia. Itse päädyin opettamaan englantia yli 300 oppilaille Suzhou Tourism and Finance Institute:ssa. Englanninopettajuus oli yllättävän mukavaa hommaa, ja nautin siitä kovasti. Aamuhäätys oli 6.00 ja koululla olin ennen kahdeksaa. Päivät päättyivät yleensä 15.15. Onneksi sain nauttia myös vapaapäivistä ja joskus myös myöhäisimmistä aamuista.

Jos jotenkin pitäisi kuvata elämäni Kiinassa, niin absurdi olisi aikalailla osuva sana. Niin monta kummallista ja käsittämätöntä tilannetta osui kohdallemme. Kokemusta on vaikea laittaa sanoiksi. Kiina pitää kokea hyvine ja huonoine puolineen itse. Ja kannattaa pitää mielessä, että huvimatka Pekingiin tai Shanghaihin on ihan eri juttu kuin kiinalaisessa arjessa eläminen. Kaikkeen vaaditaan aikaa, kärsivällisyyttä ja hyvää huumorintajua. Esimerkiksi kiinalaisessa postissa vieraileminen on neljän tunnin reissu. Kiinalainen kasvo-ajatus varmasti mutkistaa asioita länsimaalaisen kannalta. Kiinalaisethan harvoin myöntävät, että eivät tiedä tai osaa, ja tämä johtaa tilanteisiin, jossa eksynyt länkkäri on entistä enemmän kuutamolla, koska kiinalainen on sanonut vaan ”yes, yes”. Iso kunnianosoitus kaikille niille suomalaisyrityksille, jotka jaksavat tehdä bisnestä Kiinassa.

Suosittelen vaihtokohteeksi Shanghaita: se on kaunis, kansainvälinen kaupunki ja talouden keskus. Kävimme useamman kerran Shanghaiin valoja ihmettelemässä ja hermoja lepuuttamassa. Suzhou on likellä Shanghaita – 20 minuutin junamatkan päässä – ja toimii, jos tykkää kiinalaisemmasta elämänmenosta. Suzhou on tunnettu puutarhoistaan, niissä kannattaa käydä.

Asuminen Kiinassa oli järjestetty kannaltani varsin mukavasti: sain asua koulun omistamassa hotellissa, Kati Lappalainen joutui toiselle puolelle kaupunkia asuntolaan, sillä työskentelimme eri paikoissa eri puolilla kaupunkia. Koulu maksoi minulle päivärahaa ja ilmaisen aterian.

Ruokakulttuuri oli Kiinan vahvinta antia, yleisesti ottaen pidin kiinalaisesta ruuasta kovasti. Dumplingseihin eli täytettyihin nyytteihin haksahdin aivan täysin, niitä piti saada joka aamu. Haarukan ja veitsen voi heittää samantien nurkkaan kun astuu Kiinan maankamaralle – syömapuikkoja on pakko oppia käyttämään. Tosin länkkäriruokaa on onneksi tarjolla varsin kohtuullisesti. Täytyy myöntää, että välillä nuudelit, tofu ja riisi tuli korvista ulos ja silloin Pizza Hut ja Subway olivat paikallaan. Ilokseni huomasin, että Starbucks oli rantautunut Kiinaan, ja muutenkin joitain länsimaalaisia ruokia, kuten jukurttia, sai ostettua kaupoista. Jukurtti on uusi juttu ja jopa ”trendikäs” ruoka Kiinassa. Yllätyin, miten tärkeä asia syöminen ja ruokakulttuuri kiinalaisille on. Kuumaa vettä on saatavilla missä vain (myös junissa, niissä kamalimmissakin), jotta kiinalaiset voivat ryystää nuudelinsa ja hörppiä vihreän teensä ja sitten rynnätä menemään kyynerpäät ojossa.

Iltaelämää etsivä saattaa joutua hämmennykseen, sillä yleisin tapa viettää vapaata on mennä KTV:hen eli kiinalaiseen karaokeen. Tai sitten voi lähteä muiden expojen kanssa länsimaisiin baareihin, joissa meno on kylläkin huomattavan erilaista kuin Euroopassa. Hinnat ovat korkealla, sillä baareissa tuppaa käymään vain isoneniä. Juoman saaminen ei ole itsestäänselvyys, törmäsimme baariin, joissa ei ollut tarjoilua. Suomalaista tämä tietenkin hieman risoi...

Kiina on täynnä kummallisuuksia, mutta tylsää siellä ei ainakaan ole. Reissu Suzhouhun on

ehdottomasti yksi elämäni oudoimmista ja parhaimmista asioista. Ja bonuksena tulimme vielä hengissä takaisin. Aina välillä Kiina yllättää iloisesti.

Hillittyä liikennettä Kiinassa.

Teetä pitää olla.

Lootuksenkukka oli syötävää ja maistui ihan hyvältä.